

Par Latvijas IKP 2009. gada 4. ceturksnī un 2009. gadā (precizētie dati)

Atbilstoši mūsu paredzējumam, statistiķu publicētie precizētie 4. ceturkšņa IKP dati izrādījās labāki par provizoriskajiem cipariem, turklāt CSB pārskatīja uz augšu arī 2009. gada pirmā pusgada ciparus. Rezultātā 2009. gadā kopumā Latvijas IKP ir samazinājies par 18%.

Lielāko robu Latvijas ekonomikā pērn izrāvis brūkošais iekšējais patēriņš, galvenokārt, mājsaimniecību un kompāniju dramatiski apcirptie izdevumi visa gada laikā, kā arī valdības krītošie tēriņi gada otrajā pusē. Kā rezultāts lielāko daļu no krituma „uztaisījušas” uz iekšējo patēriņu bāzētās nozares. Saskaņā ar mūsu aplēsēm, iekšzemes tirdzniecība atbildīga par gandrīz trešdaļu no kopējā IKP krituma, nozaru griezumā otrs lielākais negatīvais piensums (-2.5 procenta punkti) bijis būvniecībai. Robu gandrīz 2 procenta punktu apmērā izrāva gan apstrādes rūpniecība, gan transports un sakari. Lielu mīnusu (-3.5 procenta punkti) deva arī produktu nodokļu samazināšanās 2009. gadā par aptuveni trešo daļu.

Lai arī vēl nav pieejami precizētie sezonāli izlīdzinātie dati, Latvijas ekonomikas dinamika 2009. gadā varētu izskatīties aptuveni sekojoši. Lielāko kritumu Latvijas ekonomika piedzīvojusi pērnā gada 1. ceturksnī, viena ceturkšņa laikā sarūkot uzreiz par aptuveni 10%. Šis ir arī krīzes skarbākais posms globālā mērogā. Otrajā ceturksnī kritums uz brīdi rimies, sezonāli izlīdzinātais IKP turējies aptuveni nemainīgs. Savukārt 3. ceturksnī kritums atkal atsācies (ekonomika zaudējusi vēl aptuveni 5%), kas varētu būt skaidrojams ar strauju privātā un valsts patēriņa sarukumu, saistībā ar valsts tēriņu apciršanu un iekšējās devalvācijas procesiem. Spriežot pēc datiem, ekonomikas kritums, kaut lēnāks, bet diemžēl turpinājies arī 4. ceturksnī. Tātad krīzes zemākais punkts pagaidām vēl nav ticis fiksēts. Tie nedaudzie rādītāji, kas ir parādījušies par šī gada pirmajiem mēnešiem ir cerīgi, tomēr to ir par maz, lai teiktu, ka šobrīd atrodamies zemākajā punktā. Cerēsim. Jebkurā gadījumā jau vairākus ceturkšņus pasaulē un Latvijas eksportam svarīgos tirgos vērojami atveseļošanās procesi ļauj cerēt, ka Latvijas ekonomikas stabilizācija un sekojošā mērenā atveseļošanās ir kaut kur tepat aiz stūra. Publicētie precizētie dati ļauj mums saglabāt nemainīgas 2010. gada prognozes – sagaidām, ka vēlākais gada otrajā pusē sezonāli izlīdzinātais IKP sāks lēnām augt, bet gadā kopumā reālais IKP saruks par aptuveni 2.5%.

Ar cieņu,

Zigurds Vaikulis

Parex Asset Management

Tirgus analīzes daļas vadītājs

2010. gada 11. martā